

Článek z portálu hn.cz, odkaz na článek [ZDE](#)

Společně to zvládneme, říkají jejich oči

9.9. 2021

Bývají ztělesněním dobré nálady a v jejich očích se odráží věrnost i smysl pro lumpárny. A co teprve když ruka zajede do jejich měkoučkého kožichu. To se pak blaho násobí a lidskou i psí duši zaplaví klid a pohoda.

Canisterapie, tedy léčba prostřednictvím psa, nachází uplatnění u lidí nejrůznějšího věku i diagnóz. V Komunitním centru Motýlek na pražském Černém Mostě ji využívají pro děti od pěti let, dospívající a mladé dospělé s diagnózami Downův syndrom, autismus, mentální postižení či kombinované postižení. „Canisterapie je vhodná pro většinu klientů. Za své praxe jsem se setkala pouze s několika případy, kdy tato aktivita nebyla z různých důvodů vhodná nebo ji klienti odmítli,“ říká místní canisterapeutka Hana Nováková. Podle jejích slov je někdo se psem na stejné vlně hned, jinému to trvá déle a vhodné zacházení se musí nějakou dobu učit. „Proto je nezbytný neustálý dohled, musíme být připraveni případně okamžitě citlivě zasáhnout. Než se klient naučí se psem pracovat, terapeut je v jeho bezprostřední blízkosti. Tak může pohyby klienta korigovat, upravovat tlak při dotyku a podobně. Vysvětlujeme, co psa bolí, že se mu nesmí sahat do očí nebo do uší. Vždy postupujeme individuálně – tak, jak je u konkrétního klienta potřeba,“ vysvětluje Nováková.

Někteří klienti s hlubokou mírou autismu totiž psa nevnímají jako živého tvora, ale jako věc. Při práci s nimi proto musí být terapeut zvláště ostražitý. „Lidem, kteří mají ze psa strach, zpočátku dáváme příležitost sledovat při kontaktu s ním jiné osoby. Pozitivní vliv na navázání vztahu nebo zbavení se obav má i samotný pes, který jim například přinese hračku a vyzve je tím ke hře,“ říká Nováková. Tamním canisterapeutickým psem je Aura, fenka border kolie. „Jde o klidné, přátelské zvíře, velmi tolerantní i k případnému „nemotornému“ zacházení. Naším úkolem je zajistit, aby nikdy nedošlo k tomu, že by klient psovi ubližoval, byť třeba nevědomky. Vzhledem k tomu, že spektrum našich klientů je široké, nelze mít na úspěch terapie jednotné měřítko. Na začátku proto u každého pečlivě zmapujeme jeho potřeby a možnosti. Poté v individuálním plánu stanovíme cíle, k nimž postupně směřujeme tak, aby pro něj byla canisterapie přínosem,“ přibližuje proces canisterapeutka.

*U dětí se canisterapie využívá nejenom v případech různých typů postižení, ale i v rehabilitační praxi. U autistů může pes dlouhodobým působením plnit roli prostředníka mezi jejich světem a okolím.
Foto: Komunitní centrum Motýlek*

V případě klientů s pohybovými problémy, kteří mají spasmy končetin, se je v Motýlku snaží uvolňovat například prostřednictvím hlazení, podáváním granulí z ruky, kterou je třeba cíleně otevřít, házením míčku s dopomocí. Oblíbené je vodění psa na vodítku.

„U klientů s problémy v komunikaci se osvědčuje udělování pokynů. Je pro ně velmi motivující vyslovit povel správně. Tak, aby mu pes porozuměl a zadaný úkol splnil. Zvíře může interakci iniciovat a klienta tak vtáhnout

do hry – například přinese gumu na přetahování, jemně do něj štouchne čumákem či dává najevo, že chce hladit. Pes také pomáhá odbourávat zábrany nebo strach. To, že na pokyn klienta splní požadovaný úkol, je pro mnoho z nich zcela nový pocit. Najednou jsou to oni, kdo udílejí pokyny, které někdo jiný plní,“ popisuje Nováková.

Do canisterapie jsou podle jejích slov zařazovány také interaktivní hry. „Ty vypadají podobně jako didaktické hry pro děti. Jedna z nich spočívá například v tom, že se psovi schovají do hry granule a on musí otevírat skryše a hledat je. To klientům pomáhá k rozvoji jemné motoriky, koncentraci, učí se rozpoznávat barvy, schopnosti porozumění a mnoha dalším dovednostem. Zároveň je to učí i trpělivosti, neboť jsou vedeni k tomu, aby nechali psa úkol dokončit,“ vysvětluje terapeutka.

Toho, co lze při canisterapii nacvičovat a rozvíjet, je podle jejích slov mnoho. „Pes je zde hlavním motivačním prvkem a je na terapeutovi, jak nabízených prostředků k procvičování potřebných dovedností klienta dokáže využít,“ zdůrazňuje. Nejlepším měřítkem v úspěšnosti je pak to, že rodiče klientů dostávají zpětnou vazbu – děti vyprávějí, jak se na setkání se psem těší a jak postupně zvládají i úkoly, které pro ně dříve byly problémem. Většina klientů na canisterapii dochází dlouhodobě a pravidelně každý týden, přičemž u někoho se výsledek projeví už po pár setkáních.

Přenos pozitivní energie

„Canisterapie má blahodárný vliv především na klienty, kteří jsou upoutáni na lůžko. Psa k nim položíme, přičemž jejich ruce klademe na jeho tělo, srst,“ říká Aneta Stachová, sociální pracovnice v Senior-komplexu na pražském Třebešíně. Jedná se o pejsky, kteří prošli canisterapeutickým výcvikem, jsou klidní a umí navazovat kontakt se seniory. „Nejsou to žádní divočáci, kteří po člověku hned skáčou. Nechají si hodně líbit, plno našich klientů totiž nemá už takový cit v rukách, aby rozpoznali intenzitu pohlazení,“ upřesňuje Stachová. Díky kontaktu se psí srstí se seniorům zlepšuje motorika, canisterapie jim pomáhá i po psychické stránce. „Přináší jim radost, vidíme, že vnímají pozitivní energii, lépe pak reagují na personál a i dobře jedí,“ pokračuje sociální pracovnice a dodává, že radost je v domově patrná vždy, když se tam objeví jakékoliv zvíře. Plno klientů navíc doma psa mělo, canisterapií se jim tak vybaví milé vzpomínky na pěkné chvíle.

Jsou ale i tací, kterých je ovšem méně, nicméně je třeba je plně respektovat, v nichž by se – pokud by se k nim přivinul pes – z nějakého důvodu probudil smutek. Ti canisterapii nepodstupují. Ze začátku takových bylo v Senior-komplexu více. „Proto jsme ji tehdy částečně přerušili. Měli jsme tu vesměs klienty, kteří o pejsky přílišný zájem neprojevovali. S příchodem dalších klientů se to ale změnilo,“ vzpomíná Aneta Stachová. K přerušení canisterapie muselo dojít i v době pandemie koronaviru a souvisejícího lockdownu. „Celkově jsme aktivizační činnost přerušili, částečně jsme ponechali jen tu individuální. Příznivé ovšem je, že nyní, po té dlouhé pauze, canisterapie naše klienty o to víc nabíjí. Jsou rádi, že se něco děje, zvláště když vidí milého a přítulného pejska,“ dodává sociální pracovnice. Canisterapie probíhá jednou měsíčně, aby se na ni klienti těšili a nezevšedněla jim. Kdyby byla každý týden, mohla by se podle terapeutky stát rutinou.

Canisterapeutickým psem se může stát takřka jakékoli plemeno, důležité je podstoupit canisterapeutický výcvik. Hodně jsou využíváni zlatí retrívrí nebo border kolie. Do Senior-komplexu docházejí externí spolupracovníci se dvěma psy. Do budoucna tam ještě plánují rozšířit canisterapii o malého pejska – čivavu či jorkšíra, kterého lze dát klientům na klín. Lidé, kteří si této terapie naplno užívají, ji podstupují pravidelně, další se střídají. Zkrátka nepřicházejí ani ti, kteří mají psy spojené s nějakým negativním zážitkem, a proto se jich bojí. Canisterapii, pokud chtějí, sledují alespoň z dálky. „Provádíme jak individuální, tak skupinovou canisterapii. Při ní pejsek obchází klienty v místnosti, ti mu dávají pamlsky, hladí ho. A pak vždy ještě dlouho debatují, vzpomínají na své pejsky. Když zjistí, že druhý člověk měl stejné plemeno, jsou to diskuse dlouhé a živé,“ říká Aneta Stachová. Canisterapii by doporučila do každého domova seniorů. „Je úžasné pozorovat, jak klienti pookřejí. Je to pro ně neskutečný zážitek, z něhož žijí ještě několik dní. Vzpomínají, vyprávějí o společně strávených chvílích rodinám, povídají si mezi sebou a těší se na další setkání se psím kamarádem,“ dodává s úsměvem Aneta Stachová.

Článek byl publikován ve speciální příloze HN Život se zvířaty.

Autor: Andrea Cerqueirová